

RETALLADA AL RIU Dos dels tècnics especialistes i defensors de la proposta de la Comissió per la Sostenibilitat alerten dels efectes

Estupor i rebuig científic

TERRES DE L'EBRE *Silvia Berbis*

Rebuig i estupor. Són dos de les sensacions amb què la comunitat científica ha reaccionat davant la proposta de cabals ambientals que inclou el pla de conca, i que augura l'agonia del riu Ebre en el seu tram final si ha de perviure, durant deu mesos a l'any, amb cabals inferiors als 100 m³/s; de fet, fins a 80 m³/s per davall de l'estació d'aforament de Tortosa. Aquesta possibilitat durant bona part de l'any, de fet amb l'única excepció dels mesos d'estiu, resulta més rellevant que el fet que la mitjana anual s'elevi a 107 m³/s; una xifra que, a més de significar un increment mitjà irrisori respecte al cabal reconegut actualment, 100

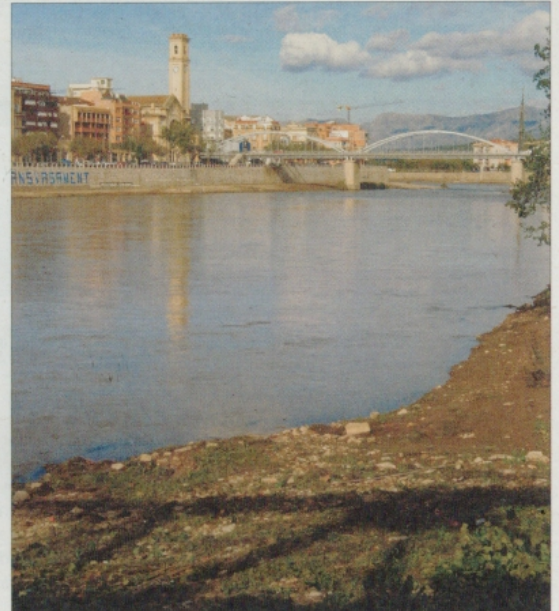
La intrusió de la falca salina aigües amunt, entre Amposta i Tortosa, i la prolongació en el temps, amb les conseqüents repercussions en la biodiversitat del riu, la disminució de les pesqueries marines davant del delta, l'agreujament dels problemes de subsidència o afonament per compactació de la plataforma deltaica, i altres penúries, com ara la proliferació de macròfits o l'asfíxia de mol·luscos fluvials d'espècies amenaçades són alguns dels perills que identifiquen els experts, si el règim de cabals presentat arriba a aprovar-se.

L'enginyer Rafael Sánchez, un dels especialistes de la Unitat d'Ecosistemes Aquàtics de l'Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentària (IRTA), responsable en bona part de l'elaboració de la proposta formulada per la Comissió per la Sostenibilitat, ha qualificat de "nyap" el règim de cabals introduït al pla de conca. Alerta de conseqüències perjudicials, com ara els efectes sobre els bancs de peixos al mar: "Si per alguna cosa es caracteritzen les pesqueries davant del delta és per l'aportació de nutrients, perquè s'ha estudiat que les poblacions d'anxoves i sardines estan directament relacionades amb la ploma d'aliment que descarrega el riu i, si durant mesos aquesta ploma es redueix, tindrà una afectació directa". A més, apunta, en la mesura que es donen cabals més

baixos i de manera permanent, s'afavorirà el creixement dels macròfits que durant l'estiu –i on cria la mosca negra– cobreixen la llera del riu en les zones d'aigua més reposada. Associat a l'acumulació d'algues, a més, es registren problemes associats, com ara el major risc per a una espècie en perill crític d'extinció al món: la *Margaritifera auricularia*.

La decepció, explica, no arriba només per l'escassetat de cabals, sinó també per l'absència d'una garantia de trasllat de sediments per tal que siguin arriberats de les preses i impulsats per cabals més alts cap al delta, tal com demanaven: "No hi ha sediments, i amb això s'agreuja l'afonament del delta, i tampoc es contraresten els efectes de la regressió, perquè no es guanya solidesa si no hi ha aportació de cabals", lamenta Sánchez.

El catedràtic d'Ecologia de la Universitat de Barcelona Narcís Prat tampoc accepta la proposta. "És una burla total i no poden al·legar desconeixement, perquè ja fa deu anys que alertem dels problemes que pateix el delta. O no se n'han assabentat de res o això més aviat sembla una presa de pèl", assegura. Prat considera també greus algunes de les afectacions que podria comportar no assolir unes aportacions hídriques realment efectives per arribar al "bon estat ecològic" que reclama la directiva marc de l'aigua. Així, explica que quan la for-

La falca salina pujarà més i serà més persistent, segons els tècnics. / L'EBRE

m³/s, només s'obté comptabilitzant tres crescudes puntuals, durant tres dies a l'any, entre 1.000 m³/s i 1.500 m³/s, amb l'argument d'eliminar macròfits; una mesura, si-ga dit de passada, l'eficàcia de la qual és qüestionada per alguns dels científics i experts en aspectes de biologia fluvial.

ça amb què arriba el riu a la desembocadura assoleix cabals superiors als 130 m³/s, la falca salina resta estabilitzada al delta. Però si l'Ebre arriba dèbil de cabals, per sota d'aquesta xifra, un fet que podria passar durant deu mesos a l'any segons la taula mensual del pla de conca,

"la falca salina guanya la batalla i puja més amunt d'Amposta, i això, sostingudament, té efectes molt dolents, perquè es provoca anòxia i en els darrers quilòmetres ens podem trobar amb un riu sense oxigen suficient, sulfhídric i podrit", afirma. ■

Prat: "En els darrers quilòmetres ens podem trobar amb un riu podrit"